

ב. מבואר בגמרא שכלים הנמצאים בירושלים טהורים אפילו לקדשים. ואולם הרמב"ם כתב שמפני חומרת הקדשים יש להחמיר בסכיני הקדשים. ונראה שלא החמירו אלא להשתמש לכתחלה, אבל לא די'עבד אם נגע (חזו"א קכד).

דף כ

לד. א. בשר קדשים, כיצד הוא מוכשר לקבל טומאה?
 ב. מחט טמאה שנמצאת בפרש הבהמה, האם מטמאת את הפרש ואת הבשר?
 ג. שרץ מת הנמצא בתנור – מה דין האכלים והכלים הנמצאים עמו באותה שעה?
 א. אף על פי שחיבת הקודש מכשרת את הקדשים לקבל טומאה בלא נתינת משקים עליהם, נסתפק ריש לקיש האם מועילה חיבת הקודש לעשותם כטמא ממש לטמא אחרים ולמנות ראשון ושני, או אינה מועילה אלא לפסלם.

א. אמרו בגמרא (במנחות קב ובחולין לו), שלא נסתפק ריש לקיש אלא בדין תורה, אבל מדרבנן – ודאי עושה ראשון ושני. ואילו לרב יוסף, הספק הוא אף כלפי טומאה דרבנן (עפ"י תוס' שם).
 ב. ספקו של ריש לקיש עלה ב'תיקו' (שם). ובירושלמי (הגיגה ג, ב) פשוטו לקולא מיתור הכתוב. להלכה פסק הרמב"ם (אבות הטומאה ח, ג) שמונים בו ראשון ושני [ולכאורה היינו מדרבנן וכנ"ל. ע' כסף משנה]. והראב"ד כתב שהוא ספק, ולקולא (וע' גם בר"ח). ע' בבאור שיטתו בחזו"א ידים ז, יד.
 ג. בגמרא (בחולין שם) מבואר שחיבת הקודש מכשרת מדאורייתא. וכן נקט הראב"ד (טו"א י, יז). ואולם הרמב"ם (שם) פסק שמהתורה צריך הכשר משקה, וחיבת הקודש אינה אלא מדבריהם (וע"ע להלן לה). ולענין קבלת טומאה בלבונה משמע ברמב"ם שמועילה חיבת הקודש מדאורייתא).
 הכשר על ידי משקים מועיל לקדשים, אבל משקי בית המטבחים שבעזרה (התלושים מהקרקע. תוס') אינם מכשירים (רבי חייה בר אבא), אלא כגון פרה של זבחי שלמים שהעבירה בנהר (לרצון, שבביל שתודח או כדי להקל על ההפשט) ושחטה, ועדיין משקה טופח עליה – הוכשר הבשר (רש"י: מפני שאי אפשר שלא יפול מהעור על הבשר. תוס': משום שהוכשר הבשר על ידי העור).
 [לעיל (טז). העמידו דברי רבי חייה בר אבא בדם קדשים, אבל שאר משקים – מכשירים. ותלוי הדבר במחלוקת האמוראים (עתוס'). ויש אומרים דלרווחא דמלתא אמרו כאן, אבל באמת שאר משקי בית המטבחים מלבד דם – מכשירים (ע' מהר"ם חלאווה ועוד). והרמב"ם (טו"א י, טז) פסק שכל משקי בית המטבחים שבמקדש אינם מכשירים, הלכה למשה מסיני [ויתכן שרק לחזקיה (להלן כב): נלמד הדבר מן הכתוב בדם, אבל רבי אבהו – שכמותו פסק הרמב"ם – הצריך הכתוב לדין אחר, ע"ש. ולשיטתו הלמ"מ היא בכל משקי המטבח].
 כתב בספר קצות החשן (תו) בדעת הרמב"ם, שלאחר שחיטה זריקה שכבר נעשה הבשר ממון גבוה, אין שייך בו הכשר מפני שאין לו בעלים והרי הכשר צריך ניותא דבעלים. ויש חולקים. וכן דייקו מרש"י שגם לאחר זריקה מוכשר (ע' אחיעזר ח"ב א, ג; חזון איש מכשירין א, יב; קהלות יעקב ב"מ ל; ברכת אברהם כאן).

ב. מחט טמאה שנמצאת בפרש – הכל טהור. רב אדא בר אבהו אמר: בפרש עבה, אבל ברוך – נטמא הפרש וחזור ומטמא את הבשר. ורב אשי אמר: אפילו ברוך טהור כיון שהוא משקה סרוח.
 כן משמע ברמב"ם שנקט להלכה, שלא חילק בין פרש רכה לעבה (לקוטי הלכות). וכן כתב רבנו חננאל.